

מסורת הש"ס

א) וקדוש לנ. ב) א. לנלי ל: נ: ימנות
מ"ו, א. לנלי ל: נ: ימנות
לב: כרימות יד: ד) יומן
להיות אחיה, ס) נמנות
דג: ו) כנסקים: יקרב,
ז) ש: דג: ח) ימנות לב:
כרימות יד: (תמורה יד):
ומספתא י"ב,
ט) ימנות לב: כרימות
די: י) נלעיל דג:
ז) נוע"ע חקי חולין יא:
סד"ה ליחות לנלא וכו'
ומן: ונחיה ע"ל. סוף ד"ה
אפילו אחת, ז) ונע"ע חקי
כמרות לו: ד"ה ומלא,
ח) דף עה"ג.

תורה אור השלם

1. והוליד בן פריץ שפך
דם וקשה אה מאחד
מאלה: וזהו את כל
אלה לא עשה פי בוג אל
הקדים אבל את אשת
רעהו טמא: עני ודביר
הנהו גלות גל חבל לא
ישיב ולא הגלולים נשא
עיניו חעבה עשה:
יחזקאל י"ב
2. בנשך נתן ורביית
לקח ודי ליה את כל
התועבות האלה עשה
מות יומת דמיו בו יקרה:
יחזקאל י"ג
3. אל הקדים לא אבל
ועניו לא נשא אל גלולי
בית ישראל את אשת
רעהו לא טמא ואל אשה
קדשה לא יקרב:
יחזקאל י"ד
4. בחוקתי יחלץ
תשפטיו שמור לעשות
אמת צדיק הוא אתה
ידנה נאם אדני אלילים:
יחזקאל י"ט
5. אל תטמאו בכל אלה
כי בכל אלה נטמאו
הגוים אשר אני משלה
מפניכם: ויקרא י"ח כד
בשעל:

הנהגות הגר"א

א) בכבוד אבות. נשם קן
על תיבת צונית וי"ג
בשעל:

מוסף רש"י

לא תימא ליה לאבון
הכי. להודיעו זהדיא שהוא טועה משום דמכסיף
ומנטער: אלא אומר לו אצל כך כבוד צבורה. קס"ד בתמייה
קאלר וכי כך כתיב צבורה: סוף סוף היינו הך. דמזיישו ואומר
וכי יפה אמה עושה: אלא. כתיבתא אמר לו מקרא האמור צבורה
ואומר לו אזי מקרא סוף וכן כבוד
צבורה והוא עלמנו שיש על לבו על
מה זה מזכירו. והכי נמי אין לך לומר
לאצין לא תמנייה הכי: מתנני' עבר
עצירה שיש בה שמי מיתוס. כגון חמותו
והיא אשת איש: בויקה הראשונה.
בגמרא מפרש לה: גמ' פשיטא.
בצחמורה נדון שהרי אף זה נמחייב
דהכי סליק אדעתן לידון בקלה וכי
אמגורו אהגר צמה שעבר שמי
עצירות אילו לא עבר אלא על
החמורה היה נדון בה ועכשיו שהסיף
לעבור עמה עצירה אחרת נדון
בקלה: אמר רבא. ודאי אי מקמי
דאמא לקמן בעדינהו לתריווהו לא
אצטרין לאשמעינן כי אצטרין
לממנייה כגון דנגמר דינו תחלה
לקלה סד"ה וכו': מגא לא מילתא
וכו'. ונע"ג דנגמר דינו לקלה:
כסקילה. דכל דמיהם צם כסקילה"ו
דהיא חמורה ואי ללא נגמר דינו קודם
לכן לא אצטרין קרא לאשמעינן:
כן סורי ומורה. וקרי ליה שופך דם
על שם שסופו לשפוך כדאמר' (לעיל
דף עג). שעומד צפרסת דרכים וכו':
דהאדריה משה. צמשה מורה: אל
ההרים לא אצל. סיפיה דקרא לדיק
הוא חיה יקיה לומר זה לדיק גמור
וע"כ משום דלא עבד הני לאו לדיק
הוא אם עבר עצירות אחרות אלא לאו
כעשמועתי מדרש: אל ההרים לא
אצל. שלא נטרך לזכות אבותי ממוך
שהוא חסיד: שלא נהנה מקופה של
דקה. שהוא דבר גנאי ללמד הגון:
בויקה הראשונה. כולו איסור שהחוקק
זה תחלה להזהר בו ולפרוש ממנו הוא
נדון אצל לא באיסור הבא עליו אחרון
אע"פ שהוא חמור דקצבר ר' יוסי
אין איסור חל על איסור ואפ"י חמור
על הקל הלכך אין כאן שמי מיתום:
חמותו ונעשית אשה איש. כגון נשא
בת אלמנה ונאסרה אמה משום
חמותו ואחר כך נשאת ונאסרה עליו
משום אשת איש נדון בחמורה צריפה
דהיא קדמה אצל אם היתה אשת איש
ונעשית חמותו הואיל כשנשא בתה
כבר היתה זו אסורה עליו משום
אשת איש תו לא חייב איסור חמותו
ואם נשא אשה איש ואינו נדון אלא
בחק: דאמר ר' אבהו ר' אבהו:
בפ' ד' אחין: מודה ר' יוסי באיסור
מוסיף. ומחשך דבר על האשה הזאת
לאסור בה דבר חדש (או) לאסרה
על מי שלא היתה אסורה עליו
מתחלה כגון הכל כשהיתה אלמנה
והיא חמותו היתה אסורה לו משום
חמותו ומותרת לכל אדם וכשנעשית
אשת איש הסיף בה השם הוא איסור
שאסרה לכל העולם וכי האי גונא
מודה ר' יוסי לאסור חל על אסור מגו
חייב אכולא עלמא שהיתה
מותרת להם עד עכשיו חייב נמי אהאי
ואע"פ שאסורה לו ועומדת:
אמר
תנא דאית ליה עצירות מחזקות צברייתא
דכסומך דקמני התרו בו ושחק התרו
בזו וסעב כיפה צריכה התראה ועד
למחזק צברי או צמלת אין מתרין
בו לכיפה הלכך אם איתא צמלת זימני
הוא חוקק עד רביעית אין כונסין אותו
לכיפה כדמוכז כסומך וקלט תימיה
אמאי מתרין בו לכיפה בשניה לר' וצשלישית
לרשב"ג. שאם יעבור אחר כך יהא
מוחזק ויכניסוהו לכיפה יש לומר דאין
מחייבו כיפה עד שיהא מוחזק לעבור
בהתראה מלקות הלכך אין מתרין
ציה אכיפה לחודה לא סגי בהכי ואי
מתרין ציה אמלקות וזכיפה לא
הא עבדינן ציה תמי:

הנשרפין פרק תשיעי סנהדרין

פ.א.

עין משפט
נר מצוה

נא א מיי פ"ו מהל'
ממירס הל' יז סמג
עשין שם טו"ע י"ד סי'
רמ עש"י יז:
בב ב ג ד מיי פ"ד מהל'
סנהדרין הלכה ד סמג
עשין טז:

לא תימא ליה לאבון הכי דתניא הרי שהיה
אביו עובר על דברי תורה לא יאמר לו אבא
עברת על דברי תורה אלא אומר לו אבא
כך כתיב בתורה סוף סוף היינו הך אלא
אומר לו אבא מקרא כתוב בתורה כך
(הוא): מתנני' ב-מי שנתחייב בשתי
מיתות בית דין נידון בחמורה עבר עבירה
שנתחייב שתי מיתות נידון בחמורה ר' יוסי
אומר נידון בויקה הראשונה שבאה עליו:
גמ' פשיטא אלא איתגורי איתגור אמר רבא
הכא במאי עסקינן כגון שעבר עבירה קלה
ונגמר דינו על עבירה קלה וחוזר ועבר עבירה
חמורה סלקא דעתא אמינא כיון דנגמר
דינו לעבירה קלה האי גברא קמילא הוא
קמ"ל בעא מיניה (אבוה) דרב יוסף בר
חמא מרבה בני תן מנא הא מילתא דאמור
רבנן מי שנתחייב שתי מיתות ב"ד נידון
בחמורה דכתיב והוליד בן פריץ שופך דם
[וגו'] אל ההרים אבל ואת אשת רעהו טמא
ואל הגלולים נשא עיניו והוליד בן פריץ שופך
דם בסיף את אשת רעהו טמא זו אשת
איש בחנק ואל הגלולים נשא עיניו זו עבודת
כוכבים במקילה וכתיב מות יומת דמיו בו
יהיה במקילה מתקוף לה רב נחמן בר יצחק
אימא כולהו במקילה והוליד בן פריץ שופך
דם זה בן סורר ומורה דבמקילה אשת רעהו
טמא זו נערה המאורסה דבמקילה ואל
הגלולים נשא עיניו זו עבודת כוכבים
דבמקילה א"ב מאי קמ"ל יחזקאל דילמא
תורה קא מהדר א"ב איבעי ליה לאהדורה
כי היכי דאהדרה משה רבינו דרש רב אהא
בר' הנינא מאי דכתיב אל ההרים לא אבל
שלא אבל וא בזכות אבותיו ועיניו לא נשא אל
גלולי בית ישראל שלא הלך בקומה זקופה
ואת אשת רעהו לא טמא (שלא ירד
לאומנות חבירו ואל אשה נדה לא קירב"
שלא נהנה מקופה של צדקה וכתיב וצדיק
הוא חיה יחיה"ו כשהיה רבן גמליאל מגיע
למקרא הוזה היה בוכה ואמר מאן דעביד
אלא מעתה אל תטמאו בכל אלה הכי נמי
בכולהו אין בחדא מינייהו לא אלא באחת
מכל אלה הכי נמי באחת מכל אלה: עבר
עבירה: תניא כיצד אמר רבי יוסי נידון
בויקה ראשונה הבאה עליו חמותו ונעשית
אשת איש נידון בחמותו אשת איש ונעשית
חמותו נידון באשת איש אמר רב אדא
בר אבהו לרבא חמותו ונעשית אשת איש
נידון בחמותו לידון נמי באיסור אשת איש
דאמר ר' אבהו מודה ר' יוסי באיסור מוסיף
אמר

לא גרע משום דרובא נסקלין י:
איתגורי איתגור. ואל"ת צפרק
אלו נערות (כמוצות לב).
דליף מחובל צבצירו דכל היכא דאיכא
ממון ומלקות ממונא משלם מילתא
לא לקי ופריץ מה לחובל צבצירו שכן
חייב צה' דברים ואי ממונא קולא
הוא שכן הותר מכללו צ"ד והשתא
אין יתכן לומר דקולא הוא אם שכן
איתגורי איתגור וי"ל דשאי תסס
משום דחס רחמנא אהפסד ממונו של
צבצירו: ונגמר דינו לעבירה קלה
וב'. תימא ואמאי נדון בחמורה הא
היא לא עדות שאי אמה יכול להזימה
דאי מיתומי סהדי בתראי לא מיקטלי
כיון דכלאו סהדותיהו גברא בר
קטלא הוא כדמוכז צפ"ק דנכות
(דף ה). גצי צלו שנים ואמרו צמד
בשאל נגמר דינו של פלוני וכו' וי"ל
דהכא מיירי כגון דהך עצירה שניה
עבר צפני צ"ל לאפילו בעדות שאי
אמה יכול להזימה מחייבין ליה לעילוי
בטריפה משום וצערת הרע ועוד
יש לומר כיון דאי מיתומי קמאי או
מיתכחשי מהני סהדותיהו צבציראי
עדות שאמה יכול להזימה קרינן ציה:
ובת"י דמיו בו יהיה במקילה.
מכאן קשה לפי הקונט'
דכריש אחיה נשך (צ"מ סא: ועס) דאמר'
הוקשו מלוי רבים לשופכי דמים דכתיב
הכל צנשך נתן ופירש שם צקונטרס
דמיו זו יהיה משמע דמים ששפך
שהעני את חבירו והם צרעו עליו
ישומו ולא יתכן כלל דאם לסקילה
אמאי הכל צשמעתין וצאזב וידעוני
דכתיב דמיהם צם וכמה דוכתי
כולס לסקילה אחין ונראה דדרש
מדכתיב הכל והוליד בן פריץ וגו'
ובכל הספרים גרסי צפ"ק דתמורה:
(דף ו) וסמך ליה והוליד בן פריץ:
נדון בויקה ראשונה. לאו מילתא
דפסיקא היא דלא ממונו
ונעשית אשת איש איסור מוסיף הוא
אי אית ליה אחין ולמאן דאמר סקילה
חמורה נידון צאשת אש:

כידון נמי באיסורא דאשת איש.
לענין קרבן קא פריץ
שיתחייב צ' חטאות צשוגג אי נמי
אם התרו בו משום אשת איש ולא
התרו בו משום חמותו ורבה מהדר
ליה דצמזיד איירי וצתתרו צו משום
שנייה: דאמר רבי אבהו מודה
ר' יוסי באיסור מוסיף. אע"ג דצפ'
ד' אחין (יבמות דף לב: ועס) משמע דלא
קיימא לצפוף מ"מ אמת הוא כדאי'
צפרק אמרו לו (כרימות דף יד: ועס):
(שיך לע"ז) אפילו תימא רבי
שמעון בן גמליאל קסבר עבירות

מוחזקות. תימא דצקוף פרק הבא על יצמתו (יבמות סד: ועס) אמרינן
נשואין ומלקיות כרצי משום דסתם לן תנא כותייה דמי שלקה ושה
וכו' וי"ל דרב יוסף דהתם סבר מלקיות מחזקות ואע"ג דלשכתון
ליה דמתנני' סברה מלקיות מחזקות מדקמני מי שלקה אי נמי קסבר כיפה
צריכה התראה ועד למחזק צברי או צמלת אין מתרין בו לכיפה
לכיפה הלכך אם איתא צמלת זימני היא חוקק עד רביעית אין כונסין
אותו לכיפה כדמוכז כסומך וקלט תימיה אמאי מתרין בו לכיפה בשניה
לר' וצשלישית לרשב"ג. שאם יעבור אחר כך יהא מוחזק ויכניסוהו
לכיפה יש לומר דאין מחייבו כיפה עד שיהא מוחזק לעבור בהתראה
מלקות הלכך אין מתרין ציה אכיפה לחודה לא סגי בהכי ואי מתרין
ציה אמלקות וזכיפה לא הא עבדינן ציה תמי: